

Het College van Burgemeesters en Wethouders van Valkenburg aan de Geul, overwegende,

- dat de Gemeente Valkenburg aan de Geul duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan;
- dat er in het Provinciaal Omgevingsplan (POL 2014) niet nader wordt ingegaan op de opwek van zonne-energie, doch dat dit document van de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan vraagt dat hij een beschrijving geeft van de kernkwaliteiten van de te ontwikkelen locatie en haar omgeving, welke zijn uitgewerkt in het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg,
- dat er gelet op het gebrek aan heldere regelgeving en de grote belangstelling voor opwek van zonne-energie, behoefte bestaat aan een nader uitgewerkt kader,

gelet op artikel 4:81 van de Algemene Wet Bestuursrecht

gelet op de bepalingen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening

besluit:

vast te stellen de navolgende

Beleidsregel zonne-energie Gemeente Valkenburg aan de Geul

Inleiding

Deze beleidsregel is opgesteld om helderheid te verschaffen over hoe het college van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Valkenburg aan de Geul omgaat met initiatieven voor de opwek van zonne-energie.

De gemeente heeft duurzaamheid, en daarmee de energetische kant hiervan, hoog op de agenda staan. Hiertoe heeft de gemeenteraad op 3 juni de Energievisie en het uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 vastgesteld. Het verstrekken van duidelijkheid met betrekking tot de opwek van zonne-energie past hierbij. Omdat de gemeente ook staat voor het behoud van de vele landschappelijke en cultuurhistorisch waardevolle gebieden, zijn kaders noodzakelijk. Dit te meer nu het huidige kader van beleid en regelgeving, geen eenduidig antwoord geeft op, noch helderheid verschaft met betrekking tot, de vraag waar zonnepanelen (onder voorwaarden) geplaatst mogen worden. Ook de verhouding tot bestaande wet- en regelgeving is niet altijd even helder. Om op dit punt meer duidelijkheid te verschaffen, is als bijlage bij deze beleidsregel opgenomen, hoe deze beleidsregel zich verhoudt tot overige wet- en regelgeving.

Deze beleidsregel ziet met name op de bevoegdheid van het college om een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van de realisatie van installaties bedoeld voor de opwek van zonne-energie. De beleidsregel zal op overeenkomstige wijze worden toegepast op de beoordeling van aanvragen om bestemmingsplanwijziging.

Bepalingen

Algemeen

Artikel 1: Definities

Bebouwde omgeving: alle gronden die in het POL 2014 zijn aangewezen als stedelijk gebied, bedrijventerrein of overig bebouwd gebied.

Bouwvlak: een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde, zijn toegestaan.

Bruto oppervlakte: een zonnepark in zijn totaliteit, inclusief bebouwing, hekwerk en looppaden, landschappelijke inpassing, etc..

College: het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Valkenburg aan de Geul.

Gebouwgebonden opwek: opwek van zonne-energie met behulp van een installatie, geplaatst of bevestigd op of direct aan een bouwwerk.

Grondgebonden opwek: opwek van zonne-energie met behulp van een installatie, geplaatst of bevestigd in, op of aan de bodem.

Maaiveld: het oppervlak (of de hoogte daarvan) van het land of de bovenkant van het terrein dat een bouwwerk omgeeft.

Onbebouwde omgeving: alle gronden die niet vallen onder de definitie van bebouwde omgeving.

Opwek voor meer dan eigen gebruik: de opwek van zonne-energie met behulp van een installatie of meerdere installaties, welke in totaal een opwek van elektriciteit realiseert dan wel realiseren die

- ofwel het eigen gebruik overstijgt,
- ofwel meer bedraagt dan 2990 kWh.

Opwek voor eigen gebruik: de opwek van zonne-energie met behulp van een installatie of meerdere installaties, welke in totaal een opwek van elektriciteit realiseert of realiseren, die lager is dan ofwel gelijk is aan dan wel lager is dan

- ofwel het eigen gebruik
- ofwel 2990 kWh.

Opwek van zonne-energie: het met behulp van enige installatie opwekken van elektriciteit met de zon als bron.

Zonneweide: een grondstuk gelegen buiten een bouwvlak, bedoeld om in te richten dan wel ingericht met zonnepanelen staande op het maaiveld. Een zonneakker wordt gelijkgesteld aan een zonneweide. Om te spreken van een zonneweide, dient het bruto oppervlakte ten minste 2 hectare te meten.

Bebouwde omgeving

Artikel 2: Gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik

1. In de bebouwde omgeving, wordt de gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik van zonne-energie toegestaan. Hieronder wordt onder meer doch niet uitsluitend verstaan het installeren van zonnepanelen op daken.
2. Indien de gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik in de bebouwde omgeving, de belangen van omwonenden of andere belanghebbenden onredelijk schaadt, kan het college van het gestelde in lid 1 afwijken.
3. Deze bepaling laat bestaande wet- en regelgeving die in specifieke gevallen van toepassing is, onverlet.

Artikel 3: Gebouwgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik

1. In de bebouwde omgeving, kan gebouwgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik plaatsvinden, mits
  - o de gebouwgebonden opwek van zonne-energie niet onredelijk storend is voor omwonenden;
  - o geen grootverbruikers-aansluiting vereist is;
  - o degene die de installatie plaatst, eigenaar of de gebruiker is van het gebouw waarop de gebouwgebonden opwek plaatsvindt, waarbij geldt dat
    - wanneer de eigenaar tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de gebruiker van het gebouw is, de eigenaar aantoonbaar de medewerking van de gebruiker van het gebouw dient te hebben en dat
    - wanneer de gebruiker tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de eigenaar van het gebouw is, de gebruiker aantoonbaar de medewerking van de eigenaar van het gebouw dient te hebben.
2. Het College kan indien de betrokken belang dit vragen, van bovenstaande voorwaarden afwijken, zowel door het buiten toepassing laten van voorwaarden, als door het opleggen van extra voorwaarden bij het verlenen van de vereiste vergunning.

Artikel 4: Grondgebonden opwek voor eigen gebruik

1. In de bebouwde omgeving, kan grondgebonden opwek voor eigen gebruik van zonne-energie plaatsvinden.
2. Indien de grondgebonden opwek voor eigen gebruik in de bebouwde omgeving, de belangen van omwonenden of andere belanghebbenden onredelijk schaadt, kan het college van het gestelde in lid 1 afwijken.

Artikel 5: Grondgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik

1. In de bebouwde omgeving, kan grondgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik plaatsvinden, mits
  - o de grondgebonden opwek van zonne-energie niet onredelijk storend is voor omwonenden;
  - o geen grootverbruikers-aansluiting vereist is;
  - o degene die de installatie plaatst, de eigenaar of de gebruiker is van het perceel waarop de grondgebonden opwek plaatsvindt, waarbij geldt dat
    - wanneer de eigenaar tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de gebruiker van het perceel is, de eigenaar aantoonbaar de medewerking van de gebruiker van het perceel dient te hebben en dat
    - wanneer de gebruiker tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de eigenaar van het perceel is, de gebruiker aantoonbaar de medewerking van de eigenaar van het perceel dient te hebben.
2. Het College kan indien de betrokken belang dit vragen, van bovenstaande voorwaarden afwijken, zowel door het buiten toepassing laten van voorwaarden, als door het opleggen van extra voorwaarden bij het verlenen van de vereiste vergunning.

Onbebouwde omgeving

Artikel 6: Gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik

1. In de onbebouwde omgeving, wordt de gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik van zonne-energie toegestaan. Hieronder wordt onder meer doch niet uitsluitend verstaan het installeren van zonnepanelen op daken.
2. Indien de gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik in de onbebouwde omgeving, de belangen van omwonenden of andere belanghebbenden onredelijk schaadt, kan het college van het gestelde in lid 1 afwijken.
3. Deze bepaling laat bestaande wet- en regelgeving die in specifieke gevallen van toepassing is, onverlet.

Artikel 7: Gebouwgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik

1. In de onbebouwde omgeving, kan gebouwgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik plaatsvinden, mits
  - o de gebouwgebonden opwek van zonne-energie niet onredelijk storend is voor omwonenden of andere belanghebbenden;
  - o geen grootverbruikers-aansluiting vereist is;
  - o degene die de installatie plaatst, eigenaar of de gebruiker is van het gebouw waarop de gebouwgebonden opwek plaatsvindt, waarbij geldt dat
    - wanneer de eigenaar tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de gebruiker van het gebouw is, de eigenaar aantoonbaar de medewerking van de gebruiker van het gebouw dient te hebben en dat
    - wanneer de gebruiker tot installatie wenst over te gaan, terwijl hij niet tevens de eigenaar van het gebouw is, de gebruiker aantoonbaar de medewerking van de eigenaar van het gebouw dient te hebben.
2. Het College kan indien de betrokken belangen dit vragen, van bovenstaande voorwaarden afwijken, zowel door het buiten toepassing laten van voorwaarden, als door het opleggen van extra voorwaarden bij het verlenen van de vereiste vergunning.

Artikel 8: Grondgebonden opwek voor eigen gebruik

1. In de onbebouwde omgeving, is de grondhouding van de Gemeente Valkenburg aan de Geul dat grondgebonden opwek voor eigen gebruik van zonne-energie enkel is toegestaan, wanneer gebouwgebonden opwek voor eigen gebruik aantoonbaar niet mogelijk is, dan wel in deze specifieke situatie niet de voorkeur geniet.

2. Indien de grondgebonden opwek voor eigen gebruik in de bebouwde omgeving, de belangen van omwonenden of andere belanghebbenden onredelijk schaadt, kan het college van het gestelde in lid 1 afwijken.

Artikel 9: Grondgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik

1. In de onbebouwde omgeving, is de grondhouding van de Gemeente Valkenburg aan de Geul dat grondgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik van zonne-energie niet plaatsvindt.
2. Het College kan indien de betrokken belang dit vragen, van bovenstaande voorwaarden afwijken, zowel door het buiten toepassing laten van het eerste lid, als door het opleggen van voorwaarden bij het eventueel verlenen van de vereiste vergunning.

Artikel 10: Hardheidsclausule

1. Indien de toepassing van enige bepaling in deze beleidsregel leidt tot een uitzonderlijk onbillijke situatie of uitzonderlijk onredelijke gevolgen teweeg brengt, staat het college vrij, van deze beleidsregel gemotiveerd af te wijken.
2. Afwijking van deze beleidsregel kan bestaan uit het geheel of gedeeltelijk buiten toepassing laten van een of meerdere bepalingen van deze beleidsregel.
3. Afwijking van deze beleidsregel kan tevens bestaan uit het stellen van extra voorwaarden in geval in deze beleidsregel reeds voorwaarden worden genoemd, of het stellen van voorwaarden wanneer in deze beleidsregel geen voorwaarden worden gesteld.

Bijlage

Verhouding tot relevante regelgeving, relevant ruimtelijk beleid en overige relevante documenten

WABO en Bor

Op basis van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) geldt dat enkel zonnepanelen die op een dak worden geplaatst, onder bepaalde voorwaarden, vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd. In hoofdstuk 2 artikel 2 (Categorieën gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten geen omgevingsvergunning is vereist) van het Bor is namelijk bepaald dat een omgevingsvergunning voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a of c, van de wet is niet vereist, indien deze activiteiten betrekking hebben op:

‘een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op een dak, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:

a. indien op een schuin dak:

1°. binnen het dakvlak,

2°. in of direct op het dakvlak, en

3°. hellingshoek gelijk aan hellingshoek dakvlak,

b. indien op een plat dak: afstand tot de zijkanten van het dak ten minste gelijk aan hoogte collector of paneel, en

c. indien de collector of het paneel niet één geheel vormt met de installatie voor het opslaan van het water of het omzetten van de opgewekte elektriciteit: die installatie aan de binnenzijde van een bouwwerk is geplaatst.’

Voor het realiseren van zonnepanelen op het maaiveld, is een omgevingsvergunning nodig voor de activiteit bouwen. Het betreft in dit geval een omgevingsvergunning voor het bouwen van een ‘bouwwerk geen gebouw zijnde’. Een omgevingsvergunning moet o.a. worden geweigerd als deze niet voldoet aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan. De andere weigeringsgronden zijn strijd met Bouwbesluit, gemeentelijke bouwverordening en de gemeentelijke welstandsnota. Een aanvrager heeft bovendien de mogelijkheid om een (tijdelijke) afwijking van het bestemmingsplan te vragen.

Bestemmingsplannen

Binnen de gemeente gelden drie (grotere) bestemmingsplannen die het hele grondgebied van de gemeente omvatten:

- bestemmingsplan ‘Centrum Valkenburg’, vastgesteld door de raad op 25 oktober 2010;
- bestemmingsplan ‘Kernen 2010’, vastgesteld door de raad op 25 oktober 2010;
- bestemmingsplan ‘Buitengebied 2012’, vastgesteld door de raad op 2 april 2012.

Nu wettelijk is vastgelegd, dat in de hierboven omschreven situatie zonnepanelen vergunningvrij op daken kunnen worden gelegd, zijn de bestemmingsplannen met name van belang, wanneer grondgebonden opwek van zonne-energie plaatsvindt.

In het bestemmingsplan voor het buitengebied en het bestemmingsplan Kernen 2010 is een aantal hoofdbestemmingen aanwezig dat betrekking heeft op de grootschaligere, onbebouwde agrarische gronden, namelijk: Agrarisch, Agrarisch met waarden en Natuur. Binnen deze bestemmingen zijn gebruiks- en bebouwingsregels opgenomen die aangeven op welke wijze de gronden mogen worden gebruikt en wat op deze gronden mag worden gebouwd. Hierin is niet opgenomen, dat in deze gebieden grondgebonden opwek van duurzame energie mag plaatsvinden. Evenmin is het oprichten van een bouwwerk geen gebouw zijnde ten behoeve hiervan in het bestemmingsplan niet opgenomen als een toegestane activiteit.

Binnen de bestemming ‘Agrarisch - agrarisch bedrijf’ van het bestemmingsplan ‘Kernen 2010’ (binnen het aangeduide bouwvlak) is het bouwen van bouwwerken geen gebouw zijnde rechtstreeks toegestaan tot een hoogte van 8 meter. Op basis van de bestemming ‘Agrarisch - agrarisch bedrijf’ van het bestemmingsplan ‘Buitengebied 2012’ is het bouwen van bouwwerken geen gebouw zijnde toegestaan (zowel binnen als buiten het bouwvlak) tot een oppervlakte van maximaal 50 m² en een bouwhoogte van maximaal 5 meter.

In het bestemmingsplan voor het centrum van Valkenburg zijn geen gronden met een agrarische bestemming aanwezig. Wel zijn hierin grotere, aaneengesloten percelen aanwezig met de bestemming 'Recreatie' waarop de aanleg van zonneweides in theorie mogelijk is. Op basis van de bestemming 'Recreatie' is het rechtstreeks mogelijk om bouwwerken geen gebouw zijnde (waaronder zonnepanelen) tot een bouwhoogte van 6 of 10 meter te realiseren. De aanleg van een veld zonnepanelen is binnen deze bestemming dus mogelijk.

In het bestemmingsplan is geen afwijkingsbevoegdheid (binnenplanse afwijking) opgenomen op basis waarvan medewerking kan worden verleend aan het realiseren van grondgebonden opwek voor meer dan eigen gebruik. Dat betekent dat enkel medewerking kan worden verleend aan een dergelijk initiatief op basis van een Buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan of een partiële herziening van het bestemmingsplan.

In Hoofdstuk 4 van het Bor (Categorieën gevallen waarin voor planologische gebruiksactiviteiten een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet kan worden verleend) is bepaald dat van het bestemmingsplan kan worden afgeweken (buitenplanse afwijkingsbevoegdheid) voor o.a. de volgende gevallen:

- *een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:*
  - a. niet hoger dan 10 m, en*
  - b. de oppervlakte niet meer dan 50 m².*
- *ander gebruik van gronden of bouwwerken dan bedoeld in de onderdelen 1 tot en met 10, voor een termijn van ten hoogste tien jaar.*

In artikel 6.5. lid 1 van het Bor is bepaald dat:

'... de omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de wet wordt afgeweken van het bestemmingsplan, niet wordt verleend dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waar het project geheel of in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft....'

Op 27 september 2010 heeft de gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul een besluit genomen (op basis van artikel 6.5 lid 3 Bor) over de categorieën van gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad niet vereist is. De opwek van zonne-energie voor meer dan eigen gebruik, is een categorie of een geval waar in dit besluit (nog) geen rekening mee is gehouden. Dat betekent dat in het geval dat een omgevingsvergunning wordt verleend voor het realiseren van zulk een installatie, (zowel binnen de stedelijke omgeving als in het buitengebied) met toepassing van artikel 2.12, eerste lid onder a.3 Wabo (zogenaamd projectafwijkingsbesluit met goede ruimtelijke onderbouwing) altijd voorafgaand een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad nodig is. Als voor het kunnen realiseren van de opwek voor meer dan eigen gebruik van zonne-energie gebruik wordt gemaakt van de procedure tot partiële herziening van het bestemmingsplan (postzegelbestemmingsplan) is de gemeenteraad ook bevoegd te beslissen over de medewerking omdat de gemeenteraad het bestemmingsplan dient vast te stellen.

Intergemeentelijke Structuurvisie Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul

Op 13 februari 2012 heeft de gemeenteraad de 'Intergemeentelijke Structuurvisie Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul' vastgesteld. In deze structuurvisie hebben de drie betrokken gemeenten hun ruimtelijke visie vastgelegd. Voor de gemeentebesturen vormt de structuurvisie een bindend document. Nieuw op te stellen bestemmingsplannen, maar ook projectbesluiten en voorbereidingsbesluiten moeten hun fundament vinden in de structuurvisie. Deze structuurvisie vormt daarmee tevens een leidraad voor beoordeling van nieuwe plannen en initiatieven.

Zonering

In de structuurvisie is de hoofdstructuur voor het buitengebied vertaald in een zonering met daarin vier onderscheiden zones, waarbij in meer of mindere mate de prioriteit wordt gegeven aan de hoofdfuncties landbouw en natuur en landschap. Als onderdeel van het Nationale Landschap Zuid Limburg zijn in alle zones natuur en landschap de belangrijkste functies. Wat in welke zone kan, en onder welke randvoorwaarden is afhankelijk van de waarden die aanwezig zijn of worden beoogd.

De volgende vier zones worden onderscheiden:

1. Plateau's;
2. Flauwe hellingen en droogdalen;
3. Steile hellingen en droogdalen;
4. Beekdalbodems.

Bij het beschrijven van de mogelijkheden voor verschillende functies binnen de verschillende zones is (nog) geen rekening gehouden met mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie, waaronder zonneweides. Voor alle vier de zones geldt wel, dat indien er al sprake is van uitbreiding van bestaande bebouwing of nieuwbouw, er in alle gevallen sprake dient te zijn van een goede planologische afweging, een goede landschappelijke inpassing en realisatie onder de voorwaarden van het gemeentelijke kwaliteitsmenu (GKM, dat is uitgewerkt in hoofdstuk 4 van de structuurvisie).

Gemeentelijk Kwaliteitsmenu (GKM)

In het GKM zijn de 'extra' condities en voorwaarden opgenomen die bepaalde ontwikkelingen in het buitengebied (gebied buiten de rode contouren om de kernen) mogelijk maken. Op de eerste plaats dient in het buitengebied bij het overwegen van het uitbreiden van bestaande en de vestiging van nieuwe functies, altijd sprake te zijn van zuinig ruimtegebruik. Daarnaast dient een nieuwe ontwikkeling vanzelfsprekend ook planologisch voldoende afgewogen te worden. Er dient dus altijd een zorgvuldige afweging te worden gemaakt op basis van ruimtelijke ordeningsoverwegingen. Als hiervan sprake is, dan gelden de GKM criteria. Een belangrijk criterium is dat een nieuwe ontwikkeling per saldo gezien moet leiden tot een kwaliteitsverbetering van het buitengebied. Op de eerste plaats betekent dit, dat de nieuwe ontwikkeling zelf voldoende kwaliteit moet hebben, o.a. door een goede ruimtelijke vormgeving en door inpassing van de bebouwing in het landschap. Anderzijds dient er compensatie van het verlies aan omgevingskwaliteit plaats te vinden elders in het buitengebied, indien er sprake is van niet gebiedseigen functies (binnen deze structuurvisie ook indien er sprake is van grootschalige gebiedseigen functies).

Of een ontwikkeling kwalitatief al past dan wel passend te maken is in het buitengebied, kan worden benaderd aan de hand van de vraag of de ontwikkeling qua functie en qua verschijningsvorm past in het buitengebied. Afhankelijk van het antwoord op deze vraag kan worden gekozen voor een inpassing, aanpassing, kwaliteitsbijdrage of het weigeren van de aanvraag. In onderstaand schema zijn deze mogelijkheden voor het buitengebied in zijn algemeenheid aangegeven.

	Functie gebiedseigen aan het buitengebied	Functie niet gebiedseigen aan het buitengebied
Verschijningsvorm passend	Basis inpassing	Basis inpassing en kwaliteitsbijdrage
Verschijningsvorm niet passend	Inpassen zo veel mogelijk op de kavel en kwaliteitsbijdrage	Plan aanpassen of niet doen

Met verschijningsvorm wordt bedoeld op de impact, grootte of omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Bij de functionaliteit wordt een onderscheid gemaakt in gebiedseigen ontwikkelingen en niet gebiedseigen ontwikkelingen. In de praktijk zijn er altijd grijze gebieden en overgangszones die niet in het schema passen. Zo krijgen agrarische bedrijven soms een industrieel karakter en zijn woningen op sommige plaatsen meer of minder passend in het buitengebied. Daarom is er altijd behoefte aan een individuele afweging van elke ontwikkeling. Zeker in het Heuvelland, waarbij de geomorfologie een belangrijke factor is, onder andere het zicht van bovenaf (vijfde gevel), is de afweging altijd maatwerk. Dit maatwerk wordt mede bepaald door de zone waarin de nieuwe ontwikkeling plaatsvindt.

Het GKM onderscheidt een aantal modules, waarbij per module de specifieke extra condities en voorwaarden worden aangegeven:

- nieuwe landgoederen;
- gebiedseigen recreatie en toerisme;
- niet-gebiedseigen recreatie en toerisme;
- agrarische nieuwvestiging en uitbreiding;
- uitbreiding solitaire bedrijfsvestigingen;

- nieuwe (solitaire) woningen;
- overige gebouwde functies.

Bij het uitwerken van de verschillende modules is (nog) geen rekening gehouden met de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie, waaronder zonneweides. De intergemeentelijke structuurvisie biedt op hoofdlijnen dus wel houvast om de ruimtelijke afweging te kunnen maken voor de beoordeling van initiatieven voor het realiseren van zonneweides. Daarbij zal het uitgangspunt zijn dat zonnelvelden nieuwe (bedrijfsmatige bebouwing) betreft. Echter een concrete uitwerking voor bouwwerken die nodig zijn voor energietransitie ontbreekt, ook voor wat betreft de uitwerking van het gemeentelijk kwaliteitsmenu.

Provinciaal omgevingsplan Limburg (POL 2014)

Provinciale Staten van Limburg hebben het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) vastgesteld. Het college van burgemeester en wethouders toetst initiatieven voor zonneweides, waarvoor een planologische procedure noodzakelijk is, ook aan het beleid van de provincie Limburg. Het provinciale beleid voor energietransitie is op hoofdlijnen vormgegeven in het 'Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014'. Over het thema energietransitie is opgenomen dat dit een actueel maatschappelijk thema is dat vraagt om een andere perceptie ten aanzien van ons energiegebruik. Waar op dit moment nog veel gebruik wordt gemaakt van fossiele brandstoffen zou, mede gelet op de eindigheid daarvan, in rap tempo moeten worden ingezet op hernieuwbare energieopwekking om in de toekomst te kunnen voorzien in schone, betrouwbare en betaalbare energie voor de inwoners. Energietransitie is bij uitstek ook een ruimtelijk vraagstuk, omdat vormen van duurzame energie feitelijk nieuwe ruimtevragers zijn. Een regionale ruimtelijke visie over energie, op basis waarvan in de nabije toekomst afstemming kan plaatsvinden over bijvoorbeeld landschappelijke inpassing, is dan ook gewenst. Met betrekking tot zonneparken wordt de voorkeur uitgesproken voor multifunctioneel ruimtegebruik uitgesproken. In het POL 2014 is dus nog geen specifiek beleid uitgewerkt t.a.v. energietransitie in het algemeen en zonneweides in het bijzonder. Het doel is om dit verder uit te werken in regionaal beleid.

In het POL2014 is de provincie opgedeeld in zoneringen. Het stedelijk gebied is opgedeeld binnen de volgende zoneringen: stedelijk centrum, bedrijventerrein en overig bebouwd gebied. Onderstaand wordt kort aangegeven wat kenmerkend is voor deze gebieden en welke accenten hiervoor gelden.

Stedelijk centrum

De grotere binnensteden, gekenmerkt door een mix aan functies die deze gebieden een vitaal, stedelijk karakter geeft. Deze gebieden zijn cruciaal voor de aantrekkingskracht en uitstraling van Limburg.

Accenten:

- Ontwikkeling centrum-stedelijk woonmilieu
- Bovenregionaal verzorgend centrum voorzieningen en detailhandel
- Multimodaal bereikbaar
- Cultuurhistorie

Bedrijventerrein

Specifiek ingerichte gebieden voor grotere bedrijvigheid.

Accenten:

- Ruimte voor bedrijvigheid
- Optimale bereikbaarheid
- Duurzame inrichting en gebruik

Overig bebouwd gebied

Gemengde woon/werkgebieden met voorzieningen, deels met een stedelijk karakter, deels met een dorps karakter.

Accenten:

- Transformatie regionale woningvoorraad
- Bereikbaarheid
- Balans voorzieningen en detailhandel
- Stedelijk groen en water
- Kwaliteit leefomgeving

Het landelijk gebied is opgedeeld in de volgende zonerings: Goudgroene natuurzone, Zilvergroene natuurzone, Bronsgroene landschapszone en buitengebied. Onderstaand wordt kort aangegeven wat kenmerkend is voor deze gebieden en welke accenten hiervoor gelden.

Goudgroene natuurzone

Gebieden waar natuur en natuurontwikkeling het primaat hebben vanwege de voorkomende waardevolle flora en fauna, vaak van (inter)nationale betekenis (zoals de Natura2000-gebieden).

Accenten:

- Realisatie areaaluitbreiding natuur
- Recreatief medegebruik
- Terugdringen milieubelasting

Zilvergroene natuurzone

Landbouwgebieden waar grote kansen liggen voor ontwikkeling van natuurwaarden. Deze gebieden liggen vaak als buffer om de goudgroene natuur en zijn van belang voor het goed functioneren van de goudgroene natuur, als verbindingzone tussen verschillende goudgroene natuurgebieden en/of voor de beschermde of zeldzame flora en faunasoorten.

Accenten:

- Ontwikkeling grondgebonden landbouw
- Beheer en ontwikkeling flora en fauna
- Recreatief medegebruik

Bronsgroene landschapszone

Hieronder vallen landschappelijke waardevolle beekdalen en gebieden met steilere hellingen met een grote variatie aan functies (landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen en dergelijke) in hoge mate bepalend voor het beeld van het Limburgs landschap. Ook grote delen van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg zijn onderdeel van de bronsgroene landschapszone.

Accenten:

- Kwaliteit en functioneren regionaal watersysteem
- Ontwikkeling landbouw in balans met omgeving
- Versterken kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie
- Recreatief medegebruik

Buitengebied

Alle andere gronden in het landelijk gebied, vaak met een agrarisch karakter. Met ruimte voor doorontwikkeling van agrarische bedrijven.

Accenten:

- Ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijfslocaties landbouw
- Terugdringen milieubelasting vanuit landbouw
- Kwaliteit en functioneren ondergrond

Bij het uitwerken van het beleid m.b.t. de gebiedsindeling in het POL is (nog) geen rekening gehouden met de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie, waaronder zonneweides. Het POL 2014 biedt op hoofdlijnen dus wel houvast om de ruimtelijke afweging te kunnen maken voor de beoordeling van initiatieven voor het realiseren van zonneweides. Daarbij zal het uitgangspunt zijn dat zonnenvelden in gebieden waarbij het primaat ligt op het behoud en het versterken van de landschappelijke en natuurlijke waarden niet mogelijk zijn of enkel mogelijk zijn als voldoende onderbouwd wordt aangetoond dat realisatie van de zonneweide geen onnodige negatieve effecten heeft op natuur en landschap. Een concrete uitwerking voor de beoordeling van initiatieven voor zonne-energie ontbreekt echter in het POL 2014.

Omgevingsverordening Limburg 2014

Naast de indeling in zonerings op basis van het POL 2014, is tevens sprake van diverse provinciale beschermingsgebieden, waartoe op grond van de Omgevingsverordening Limburg 2014 specifieke regelgeving geldt. Eén van deze beschermingsgebieden die zijn aangeduid op de kaart

‘milieubeschermingsgebieden’ betreft het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg dat geldt voor onze hele gemeente.

In de Omgevingsverordening is een motiveringsplicht opgenomen die gemeenten vraagt om in de toelichting op nieuwe bestemmingsplannen (voor onderdelen van het beschermingsgebied) aan te geven hoe met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten in het betreffende gebied is omgegaan. Voor de globale ruimtelijke duiding van de kernkwaliteiten kan een koppeling gelegd worden met de analyses uit de Landschapsvisie Zuid-Limburg als inspiratiebron. Bij verlies van natuurwaarden in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is compensatie aan de orde, verder uitgewerkt in de Beleidsregel Natuurcompensatie. De Omgevingsverordening verbiedt wel de oprichting van windturbines in het Beschermingsgebied Nationaal Landschap, doch ten aanzien van de opwek van zonne-energie is hierin geen specifieke regelgeving opgenomen.

Collegeprogramma Provincie Limburg 2019-2023 Vernieuwend Verbinden

De energievoorziening in Nederland zal de komende jaren fors veranderen. In de verklaring van uitgangspunten van 10 mei 2019 is het volgende opgenomen. “Onder de voorwaarden haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak stellen wij ons, als middenbestuur, op als een betrouwbare partner van het Rijk en van gemeenten. Dit betekent dat wij onze rol zullen pakken bij onder andere de uitvoering van wetten en wettelijk geborgde afspraken en realistische ambities rondom de klimaat- en energietransitie, zoals bij de totstandkoming van Regionale Energie Strategieën (RES). Wij erkennen dat mensen vanuit verschillende uitgangspunten en opvattingen meewerken aan een innovatief energietransitiebeleid, welke onze economische structuur versterkt, ons minder afhankelijk maakt van fossiele brandstoffen uit het buitenland (bijvoorbeeld Rusland en Arabische landen) en tegelijkertijd de gevolgen van uitstoot vermindert en rekening houdt met biodiversiteit.”

In het collegeprogramma wordt aangegeven dat het werken aan een innovatief beleid voor de energievoorziening van Limburg betekent dat er de komende jaren volop zal worden ingezet op innovatie, nieuwe werkgelegenheid en ruimte voor lokaal initiatief, waarbij haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak belangrijke randvoorwaarden zijn. In het collegeprogramma wordt ervoor gekozen zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte en om de ruimtelijke inpassing af te wegen op basis van een duurzaamheidsladder. Deze zal worden vastgelegd in een nog vast te stellen provinciale Omgevingsvisie. Tevens is als uitgangspunt opgenomen dat in het kader van duurzaamheid er naar toe zal worden gewerkt om bij vergunningverlening voor bestaande en of nieuwe faciliteiten niet alleen zonne-energievoorzieningen, maar ook actief waterbeheer mee te nemen. Dubbel grondgebruik zoals bijvoorbeeld industrie, wonen en parkeren in combinatie met energie opwekking (zonnecellen) geniet de voorkeur in plaats van zonneweides in natuur of landbouwgebied. Dit zal eveneens nader worden uitgewerkt in de duurzaamheidsladder.

Motie Dik-Faber, Tweede Kamer der Staten-Generaal, 34 682 (Nationale Omgevingsvisie), nr. 20 en Ontwerp-Nationale Omgevingsvisie

Op 22 mei 2019 werd door de leden Dik-Faber, c.s. een motie voorgesteld in de Tweede Kamer met betrekking tot de opwek van zonne-energie. Hierin is opgenomen dat, nu 95% van het dakpotentieel nog niet is benut (onder meer omdat de regelgeving nadelig is voor zon-op-dak) en er bovendien nog veel mogelijkheden zijn langs snelwegen en op vuilstorten. Daarom verzoeken de indieners middels deze motie de regering er met de decentrale overheden voor te zorgen dat er in aanloop naar de RES geen nieuwe zonneparken op natuur- en landbouwgronden worden goedgekeurd en lopende vergunningen te toetsen aan de op handen zijnde zonneladder.

In de ontwerp-NOVI (Nationale Omgevingsvisie) is opgenomen dat de aanleg van zonneparken in het landschap zo veel mogelijk beperkt moet worden. Tevens is opgenomen dat we bij voorkeur eerst zoveel mogelijk zonnepanelen op daken en gevels plaatsen. Het Rijk zet zich bovendien in voor het maken van ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenrgiesysteem op nationale schaal, aldus de ontwerp-NOVI. Daarnaast spreekt het ontwerp de ambitie uit dat we gezamenlijk een omslag naar 100% circulair in 2050 realiseren en dat we een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in onze leefomgeving hebben. Op een wijze waarbij de bewoners en gebruikers volledig zijn meegenomen in de aanpak en profiteren van de economische voordelen hiervan.

Ook is in de ontwerp-NOVI opgenomen dat er meer windenergieparken op zee en land zijn, veel meer zonnedaken, nieuwe hoogspanningsleidingen en plaatsen voor opslag (zo mogelijk ondergronds). Lokale energievoorzieningen zijn gerealiseerd met betrokkenheid van bewoners in de directe omgeving. Huizen en gebouwen zijn energieneutraal of zelfs energieopwekkend. In 2050 zijn we erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen, met zo min mogelijk hinder of

overlast voor mensen en het ecosysteem. Bijvoorbeeld doordat bedrijvigheid en het opwekken van duurzame energie dicht bij elkaar zijn gepland.